

הכנסת העשרים וחמש

יוזם: חבר הכנסת דן אילוז

פ/25/4491

הצעת חוק לתיקון פקודת המשטרה (המחלקה לחקירת שוטרים), התשפ"ד-2024

1. תיקון כותרת פרק רביעי
בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971¹ (להלן – הפקודה), בבותרת פרק רביעי², במקום "שוטרים ועובדי שירות הביטחון הכללי" יבוא "שוטרים, עובדי שירות הביטחון הכללי ותובעים".

2. הוספת סעיף 2ט49. אחרי סעיף 1ט49 לפקודה יבוא:

"חקירת תובע 2ט49. עבירה שתובע כמשמעותו בסעיף 12(א)(1)(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982², חשוד בביצועה, תחקור בה המחלקה; בסעיף זה, "עבירה" – כל עבירה למעט עבירת תעבורה כהגדרתה בפקודת התעבורה [נוסח חדש]³, ולמעט עבירה שרשות אחרת, שאינה המשטרה או שירות הביטחון הכללי, מוסמכת לחקור בה לפי כל דין."

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390.

² ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

"מנהל המחלקה 49ב. (א) מנהל המחלקה יתמנה על ידי שר המשפטים.

(ב) כשיר לכהן כמנהל המחלקה מי שכשיר לכהן כשופט של בית המשפט העליון.

(ג) המחלקה תהיה עצמאית ותפעל בחופש פעולה מלא במימוש סמכויותיה המקצועיות.

כפיפות המחלקה 49ג. המחלקה נושאת באחריות מינהלית למילוי תפקידה בפני שר המשפטים, והיא נתונה לפיקוחו המינהלי של המנהל הכללי של משרד המשפטים."

דברי הסבר

המחלקה לחקירת שוטרים (להלן – מח"ש) הוקמה במשרד המשפטים לחקירת עבירות שנעשו על ידי אנשי משטרה, וזאת במטרה למנוע ניגוד עניינים של חקירת חשודים על ידי הגופים להם הם משתייכים. בהמשך הורחבה סמכותם גם ביחס לעובדי שירות הביטחון הכללי, ובנוסף ניתנה למחלקה הסמכה מיוחדת לחקירות פליליות ומשמעתיות של עובדי נציבות שירות המדינה.

המשטרה והפרקליטות פועלות לקידום תיקים פליליים בשיתוף פעולה מלא, ביחסי עבודה הדוקים ולצורך מימוש אינטרסים משותפים, למשטרה ולפרקליטות גם יחד. העבודה הקרובה והמשותפת של אנשי המשטרה והפרקליטות יוצרת ניגוד עניינים חריף, הן מצד האינטרסים המקצועיים המשותפים והן מצד יחסי העבודה הקרובים, כאשר החלטות בעניין פתיחת חקירה, פיקוח על החקירה במח"ש, והגשת כתב אישום נגד קצין משטרה בכיר נתונות לפרקליט המדינה. כל עוד מח"ש היא חלק אורגני מהפרקליטות, לא ניתן לצפות לחקירה חסרת פניות כאשר מדובר בבכירים במשטרה, שעימם יש קשרי עבודה הדוקים.

מן הצד השני, גם כאשר מדובר בחקירת חשדות נגד אנשי הפרקליטות, מי שמוסמך כיום לעסוק בכך זו המשטרה, וניגוד העניינים החמור שהוזכר לעיל, עומד בעינו.

לפיכך, הצעת החוק מבקשת להעביר את האחריות לחקירת חשדות הנוגעים לאנשי הפרקליטות,

למחלקה לחקירת שוטרים, שהיא מחלקה נפרדת ועצמאית, ולהשלמת העניין, לנתק את המחלקה לחקירות שוטרים מהפרקליטות, ולהכפיפה ישירות לשר המשפטים ולמנכ"ל המשרד, לרבות מינוי ראש המחלקה, תוך מתן סמכות מקצועית מלאה לפעילות המחלקה.

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת משה סעדה (פ/586/25).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ב באדר ב' התשפ"ד (01.04.2024)